

ÇERÇEVELEME KURAMI BAĞLAMINDA DEVLET DESTEKLİ TÜRK VE İNGİLİZ MEDYASINDA İSRAİL-FİLİSTİN SAVAŞ HABERLERİ İNCELEMESİ: ANADOLU AJANSI VE BBC ÖRNEĞİ

MEDIAJ

Uluslararası Medya ve İletişim

Araştırmaları Hakemli Dergisi

2025; 8(1): 235-256

doi: 10.33464/mediaj.1657716

ALİ EMRE DİNGİN¹, HATİCE EDA ASLAN²

Öz

İnsanlık; tarih boyunca salgın hastalıklar, doğal felaketler, savaşlar ve işgaller gibi birçok zorlukla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Özellikle savaşlar, toplumları derinden etkileyerek sadece askeri ve politik dengeleri değil, aynı zamanda toplumsal yapıları ve uluslararası ilişkileri de şekillendirmiştir. Günümüzde yaşanan İsrail-Filistin çatışması, küresel siyasetin en önemli krizlerinden biri olarak dikkat çekmektedir. 7 Ekim 2023'te başlayan ve 15 Ocak 2025'te imzalanan ateşkesle geçici bir duraksamaya uğrayan bu çatışma, dünya genelinde geniş yankı uyandırmış ve uluslararası medyada farklı çerçevelerle ele alınmıştır. Medya, savaş sırasında yaşanan olayların sunumu ve yorumlanması açısından kritik bir rol oynamaktadır. Savaş haberlerinin medyada nasıl çerçevelendiği, kamuoyunun olayları algılama biçimini doğrudan etkileyebilmektedir. İkinci aşama gündem belirleme araştırmalarına göre haberleri çerçeveleyerek ya da öne çıkararak kamuoyunun düşüncesinde etki yaratabileceğini söylemektedir. Haber başlıkları, içerik seçimi ve kaynak kullanımı, bireylerin çatışmalara yönelik tutumlarını şekillendiren temel unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, Anadolu Ajansı (AA) ve BBC Türkçe haber sitelerinde 7 Ekim 2023- 15 Ocak 2025 tarihleri arasında yayımlanan 200 haber, çerçeveleme modeli temel alınarak içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Bu çalışma, iki medya kuruluşunun çatışmayı hangi çerçevelerle sunduğunu ve hangi anlatıları ön plana çıkardığını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Sonuç olarak her iki ajans da en fazla insani çerçeveye yer vermektedir, ancak Anadolu Ajansı %53 ile BBC News'e kıyasla (%44) bu çerçeveyi daha fazla öne çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İsrail-Filistin çatışması, çerçeveleme kuramı, medya çalışmaları, gündem belirleme, içerik analizi

ALİ EMRE DİNGİN¹

Doç. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

emredingın@adu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-2781-7160>

Geliş Tarihi: 14.03.2025 Kabul Tarihi: 06.05.2025 Yayın Tarihi: 27.06.2025

HATİCE EDA ASLAN²

Yüksek Lisans Öğrencisi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

aslan.eda1914@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0009-6323-4414>

Atıf/Citation: DİNGİN, A. E., & ASLAN, H. E. (2025). Çerçeveleme Kuramı Bağlamında Devlet Destekli Türk ve İngiliz Medyasında İsrail – Filistin Savaş Haberleri İncelemesi: Anadolu Ajansı ve BBC Örneği. *MEDIAJ*, 8(1), 235-256. DOI: 10.33464/mediaj.1657716

AN ANALYSIS OF ISRAELI-PALESTINIAN WAR NEWS IN STATE-SUPPORTED TURKISH AND BRITISH MEDIA WITHIN THE CONTEXT OF FRAMING THEORY: THE CASES OF ANADOLU AGENCY AND BBC

MEDIAJ
International Peer-Reviewed Journal
of Media and Communication
Research
2025; 8(1): 235-256
doi: 10.33464/mediaj.1657716

ALİ EMRE DİNGİN¹, HATİCE EDA ASLAN²

ABSTRACT

Throughout history, humanity has faced numerous challenges, including pandemics, natural disasters, wars, and invasions. Wars, in particular, have deeply impacted societies by reshaping not only military and political balances but also social structures and international relations. Today, the ongoing Israeli-Palestinian conflict stands out as one of the most critical crises in global politics. The conflict, which began on October 7, 2023, and temporarily paused with a ceasefire signed on January 15, 2025, has garnered worldwide attention and has been covered in international media through various frames. Media plays a crucial role in presenting and interpreting events during wartime. The way war news is framed can directly influence how the public perceives these events. According to second-level agenda-setting studies, the framing and salience of news content can significantly shape public opinion. Headlines, content selection, and the use of sources are among the key elements that influence individuals' attitudes toward conflicts. In this context, 200 news articles published between October 7, 2023, and January 15, 2025, on the Anadolu Agency (AA) and BBC Turkish websites were analyzed using the content analysis method based on the framing model. This study aims to examine which frames were employed by these two media organizations and which narratives they prioritized. The findings indicate that both agencies predominantly utilized the human interest frame; however, Anadolu Agency highlighted this frame more frequently (53%) compared to BBC Turkish (44%).

Keywords: Israeli-Palestinian conflict, framing theory, media studies, agenda-setting, content analysis

ALİ EMRE DİNGİN¹
Assoc. Prof. Dr.
Aydın Adnan Menderes University
emredingın@adu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0003-2781-7160>

HATİCE EDA ASLAN²
Graduate Student
Aydın Adnan Menderes University
aslan.eda1914@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0009-6323-4414>

Received: 03.01.2025 Accepted: 18.04.2025 Published: 27.06.2025

Atıf/Citation: DİNGİN, A. E., & ASLAN, H. E. (2025). Çerçeveleme Kuramı Bağlamında Devlet Destekli Türk ve İngiliz Medyasında İsrail – Filistin Savaş Haberleri İncelemesi: Anadolu Ajansı ve BBC Örneği. *MEDIAJ*, 8(1), 235-256. DOI: 10.33464/mediaj.1657716

GİRİŞ

Savaşlar ve çatışmalar, insanlık tarihi boyunca toplumsal düzenler üzerinde derin etkiler bırakan kritik olaylar arasında yer almaktadır. Bu tür çatışmalar, özellikle ekonomi ve sosyal yaşam başta olmak üzere birçok alanda köklü değişimlere yol açmıştır. Savaşlar, ilk çağ medeniyetlerinden krallıklara, Neolitik Çağ'dan günümüz 21. yüzyılına kadar insanoğlunun karşı karşıya kaldığı kaçınılmaz bir gerçeklik olmuştur (Yeşildağ & Özkök, 2021, s.88). Günümüzde devam eden İsrail-Filistin çatışması, yalnızca Orta Doğu bölgesiyle sınırlı kalmayarak küresel ölçekte geniş yankı uyandıran çatışmalardan biri haline gelmiştir (Daban, 2024, s.1629). 7 Ekim 2023'te başlayan bu savaş, 15 Ocak 2025'te imzalanan ateşkesle geçici bir duraksamaya uğramıştır. Tarihsel süreç incelendiğinde, İsrail-Filistin sorununun 1948, 1967 ve 1973 yıllarında büyük çatışmalarla patlak verdiği ve İsrailli Yahudiler ile Araplar arasında savaflara sahne olduğu görülmektedir (Semin, 2023, s.92). Günümüzde ise 7 Ekim 2023'te başlayan karşılıklı saldırılarla birlikte çatışma yeniden alevlenmiş ve uluslararası bir boyut kazanmıştır (BBC News Türkçe, 2025).

Bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte medya alanında da önemli dönüşümler yaşanmış, anlık ve hızlı bilgi/haber aktarımı sağlayan medya kuruluşları, bu tür çatışmalara ilişkin kamuoyunu bilgilendirmede kritik bir rol üstlenmiştir. Özellikle savaş bölgelerindeki gelişmeler, çatışma anları ve savaşın yıkıcı etkileri, haber siteleri ve sosyal medya platformları aracılığıyla geniş kitlelere ulaştırılmaktadır (Pazarbaşı & Turanlı, 2018, s.90). Bu bağlamda, medya tarafından oluşturulan vizyon ve gündem, toplumsal yapıyı şekillendiren unsurlar arasında yer almaktadır (Arslan, 2020, s.217).

İkinci aşama gündem belirleme araştırmalarına göre haberleri çerçeveleyerek ya da öne çıkararak kamuoyunun düşüncesinde etki yaratabileceğini kanıtlayan çok sayıda araştırma yapılmıştır. Medya, çatışma haberlerinde belirli kavramları ve unsurları ön plana çıkararak olayları belirli bir çerçevede sunabilmektedir. Haberlerde kullanılan başlıklar ve çerçeveler, kamuoyunun gündemini belirleyebilecek güçlü unsurlar arasında yer almaktadır. Çerçeveleme kuramı, medyanın belirli yönleri öne çıkararak yayımladığı haberleri analiz etmeye olanak tanıyan bir yöntemdir (Erdem, 2022, s.46). Bu bağlamda, İsrail-Filistin savaşı, farklı medya kuruluşları tarafından farklı çerçevelerle sunulan önemli bir olaydır. 7 Ekim 2023'te başlayan çatışma, dünyanın birçok haber sitesinde yer almış ve

farklı anlatılarla ön plana çıkarılmıştır. Türk ve Batı medyasında yayımlanan savaş haberleri, farklı perspektiflerle kamuoyuna sunulmaktadır.

İsrail-Filistin savaşının medyadaki sunumuna ilişkin yapılan literatür taramaları, bu alandaki çalışmaların oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. Mevcut araştırmalardan biri, İsrail- Filistin savaşı sırasında sahte haberlerin sosyal medyada yaygın bir şekilde paylaşılması ve propaganda faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirildiğine odaklanmıştır (Aydın, 2024). Bir diğer çalışmada ise İngiliz medyasının İsrail-Filistin çatışmasındaki taraflı tutumu incelenerek, gazetelerin savaş konusundaki yaklaşımları analiz edilmiştir (Gökdemir, 2024).

İsrail-Filistin savaşına dair çeşitli perspektiflerden yürütülen bu araştırmalara karşın, haberlerin sunum biçimlerine odaklanan çalışmaların eksik olduğu dikkat çekmektedir. İsrail-Filistin çatışması, küresel siyasette önemli bir kriz olup, medyada farklı çerçevelerle sunulmaktadır. Bu çalışmanın temel problemi, Anadolu Ajansı (AA) ve BBC Türkçe'nin bu çatışmayı nasıl çerçevelediğini ve hangi anlatıları ön plana çıkardığını incelemektir. Bu doğrultuda, bu çalışma hem Türk hem de Batı medyasında İsrail-Filistin savaşıyla ilgili yayımlanan haberlerin hangi çerçevelerle sunulduğunu analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında şu sorulara yanıt aranacaktır: "İsrail-Filistin savaşına dair haberler hangi çerçevelerle sunulmaktadır? Haberlerde hangi unsurlar ön plana çıkarılmaktadır?". Bu soruları yanıtlamak amacıyla, çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılacaktır. Örneklem olarak, Anadolu Ajansı (AA) ve BBC Türkçe haber sitelerinde 7 Ekim 2023- 15 Ocak 2025 tarihleri arasında yayımlanan yüz haber seçilecektir. Bu çalışma, iki medya kuruluşunun çatışmayı hangi çerçevelerle sunduğunu ve hangi anlatıları ön plana çıkardığını analiz etmeyi hedeflemektedir. Çalışma Türk ve Batı medyasının haber sunum farklılıklarını ortaya koyarak, medyanın savaşları nasıl şekillendirdiğini analiz etmesi açısından önemlidir.

Haber Siteleri

Haber, güncel ve önemli enformasyonları toplumla buluşturmak amacıyla kitle iletişim araçları aracılığıyla iletilen bilgi türüdür (Dingin, 2023, s. 83). Bu bilgi aktarımı, iletişim teknolojilerindeki ilerlemelerle birlikte köklü bir dönüşüm geçirmiştir ve bu dönüşüm, haberciliğin pratiğini derinden etkilemeye devam etmektedir (Arslan & Topal,

2021, s. 317). Geleneksel medyada televizyon, gazete ve radyo gibi araçlarla haber alma imkânı bulunurken, iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte bu süreç dijital ortama taşınmış ve haberler internet siteleri ile dijital platformlar üzerinden takip edilmeye başlanmıştır.

Türkiye’de yalnızca internet ortamında yayın yapan ilk haber siteleri, basılı gazetelerin çevrimiçi platformlara taşınmaya başladığı dönemde ortaya çıkmıştır. Bu süreçte, haberlerin basılı formattan dijital mecralara geçişi hızlanmış ve bu türdeki ilk örneklerden biri XN olmuştur (Aral, 2019, s.160). Günümüzde ise, başta Türkiye olmak üzere dünya genelinde büyük medya kuruluşlarının yazılı basından uzaklaşarak dijital haberciliğe yöneldiği gözlemlenmektedir (Kahraman & Yavuz, 2019, s.129). Bu dönüşüm sürecinde, Türkiye’de kronolojik bir geçmişe sahip olan Anadolu Ajansı, haber üretiminde önemli bir aktör olarak varlığını sürdürmektedir. 1920’li yıllarda Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan ajans, geleneksel medyanın dijitale evrilmesiyle birlikte çevrimiçi haber kaynakları arasında yerini almıştır. Benzer şekilde, 1922 yılında İngiltere’de kurulan ve uluslararası yayın yapan BBC, Batı medyasında öne çıkan haber kuruluşlarından biri olma özelliğini taşımaktadır (Dalkıran & Demir, 2020).

Anadolu Ajansı

6 Nisan 1920’de kurulan Anadolu Ajansı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün öncülüğünde, Millî Mücadele döneminde halkı bilgilendirmek amacıyla faaliyete geçmiştir (Yapar Gönenç, 2004). Anadolu Ajansı, kuruluş aşamasında iki temel amacı gerçekleştirmeyi hedeflemiştir: İlki, ulusal birliği tehdit edebilecek kışkırtıcı söylem ve propagandalara karşı kamuoyunu bilinçlendirmek, ikincisi ise Kurtuluş Savaşı’na dair doğru ve güvenilir bilgileri halkla paylaşarak milli mücadeleyi desteklemektir (Topuz, 2023, s. 139). Ajansın ilk yayını, 12 Nisan 1920’de Atatürk’ün incelemesi ve onayının ardından yayımlanmıştır (Bengi, 2012, s. 303). Atatürk, yakın arkadaşlarını, Anadolu Ajansı’nı Batılı bir haber ajansı kimliğine kavuşturmak amacıyla görevlendirerek, 1 Mart 1925’te "Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi’ni kurdu ve bu yapı, Batı’da bile örneği bulunmayan bir şekilde özerk bir statü kazandı (Anadolu Ajansı, t.y.).

Günümüzde Anadolu Ajansı, Türk devleti finansmanında, ulusal ve uluslararası alanda haber üretmeye devam eden medya kuruluşlarından biri olarak varlığını

sürdürmektedir. Ayrıca Anadolu Ajansı'nın belirli yayın ilkeleri vardır. Bunlardan bazıları şunlardır: Tarafsız, objektif ve adil habercilik, nesnellik ve doğruluğa dayalı olup kişisel çıkarlar dışlanırken ajans; insan hakları ve kişisel verilerin gizliliği korunarak haberler hazırlanır ve masumiyet karinesine, özel hayatın gizliliği ile mağdur haklarına ve çocuk haklarına dikkat etmektedir (Anadolu Ajansı, t.y.).

BBC News

BBC News haber kuruluşu 18 Ekim 1922 tarihinde Birleşik Krallığa bağlı olarak faaliyet gösteren bir yayın kuruluşudur ¹. BBC, 1954 yılına kadar televizyon yayınlarında, 1972'ye kadar ise radyo yayınlarında tek hâkimiyetini sürdürmüştür ve merkezi Londra'da yer almaktadır. (Haberler.com, 2021).

Günümüzde televizyon, radyo ve internet platformları aracılığıyla küresel ölçekte etkili bir medya kuruluşu olarak faaliyetini devam ettirmektedir. BBC News'ün haber içeriklerini kısa sürede küresel düzeyde aktarabilmesi, yalnızca editoryal ve yayın politikalarının değil, aynı zamanda medya üzerindeki güç dinamiklerinin de etkisiyle açıklanabilir (Işık, 2024, s. 90). BBC Türkçe Yayınları ise 20 Kasım 1939'da kısa haber bültenleriyle başlayıp, bugün 250 muhabir ve 50 haber merkeziyle geniş bir medya ağına dönüşmüştür (BBC, t.y.). BBC Türkçe, son yıllarda Türk gazeteci sayısını artırarak, Türkiye'deki izlenme oranlarını ve etkileşimi yükseltmiş ve yabancı internet gazeteleri arasında etkili bir yayın organı haline gelmiştir (Şahin & Uçak, 2020, s. 19). Bu bağlamda halihazırda yayın hayatına devam eden BBC News, uluslararası düzeyde güçlü haber kaynakları arasında yer almaktadır.

Savaş Haberleri

Savaşlar ve çatışmalar, insanlık tarihinin önemli dönüm noktalarından biri olmuş ve bu süreçlerin kamuoyuna aktarılmasında savaş haberciliği kritik bir rol üstlenmiştir (Demir & Karal Temüroğlu, 2023, s. 1195). Savaş haberleri, uluslararası krizlerin ve çatışmaların medya aracılığıyla kamuoyuna sunulduğu özel bir haber kategorisi olarak öne çıkmaktadır. Haber ajansları, ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleşen savaşları toplumla buluşturmakta ve kamuoyunun bilgilendirilmesini sağlamaktadır (Tokgöz & Tanyıldız,

¹ "BBC," Wikipedia: The Free Encyclopedia, 2024. Erişim: 12 Mart 2025, <https://en.wikipedia.org/wiki/BBC>.

2023, s. 69). Bu bağlamda, 7 Ekim 2023'te başlayan İsrail-Filistin savaşı, küresel medyanın gündeminde önemli bir yer edinmiştir. Bölgesel bir kriz olarak başlayan bu çatışma, kısa sürede küresel bir boyuta ulaşmış ve uluslararası medya kuruluşları tarafından farklı açılardan ele alınmıştır. Türkiye'de uzun yıllardır aktif yayıncılık yapan Anadolu Ajansı ile Birleşik Krallık merkezli BBC News, bu çatışmaya ilişkin haberleri kendi yayın politikaları doğrultusunda sunmaktadır. Her iki ajans da güncel ve anlık haber paylaşımı yaparak kamuoyunun bilgiye erişimini sağlamak ve savaşın gelişimini aktarmaktadır.

Devletlerin İsrail-Filistin Savaşına Yaklaşımları

7 Ekim 2023'te başlayan İsrail-Filistin krizi, küresel düzeyde geniş yankı uyandırmış ve uluslararası kamuoyunun gündeminde önemli bir yer edinmiştir. Tarihsel kökenleri derin olan bu çatışma, günümüzde de şiddetli bir şekilde devam etmektedir (Yılmaz, 2024). Dünya devletleri bu çatışmaya yönelik çeşitli tepkiler göstermiş, diplomatik açıklamalar ve eleştirilerde bulunmuştur. Türkiye, İsrail'in Filistin'e yönelik politikalarını sert bir şekilde eleştirerek Başbakan Benjamin Netanyahu'yu "soykırımcı" olarak nitelendirmiştir.² Ayrıca bu savaşı protesto etmek için ülke genelinde yürüyüşler düzenlenmiştir.³ Türkiye'de devlet destekli ajanslarından biri olan Anadolu Ajansı, çatışmaya ilişkin güncel gelişmeleri anlık olarak aktarmakta ve haberlerinde Türkiye'nin diplomatik duruşu ile örtüşen çerçeveler kullanmaktadır. Öte yandan, Batı ülkelerinden İngiltere ise daha temkinli bir politika benimseyerek, Hamas'ın saldırılarıyla bağlantılı olduğu öne sürülen BM'ye bağlı Filistinli Mültecilere Yardım Kuruluşu'na (UNRWA) sağladığı mali desteği kesmiştir.⁴ İngiltere merkezli uluslararası yayın kuruluşu BBC News ise bu çatışmanın diplomatik yönlerine sıkça yer vererek süreci uluslararası ilişkiler perspektifinden ele almaktadır.

² "Cumhurbaşkanı Erdoğan: Filistin'de Soykırım Yapmış Bir Suçlunun BM Çatısı Altında Yer Alabilmesi Bir Utanç Vesilesidir", Anadolu Ajansı, 20 Şubat 2025, erişim: 12 Mart 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/politika/cumhurbaskani-erdogan-filistin-de-soykirim-yapmis-bir-suclunun-bm-catisi-altinda-yer-alabilmesi-bir-utan-vesilesidir/3342717>.

³ "İstanbul'da Filistin Direnişine Destek Yürüyüşü Düzenlendi", Anadolu Ajansı, 10 Mart 2025, erişim: 12 Mart 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/istanbulda-filistin-direnisine-destek-yuruyusu-duzenlendi-/3352584>.

⁴ "İngiltere, BM'nin Filistin Kurumundan Hamas Saldırısına Yardım Eden Çalışanları Olduğu Gerekçesiyle Maddi Desteğini Çekti", BBC Türkçe, 27 Ocak 2024, erişim: 12 Mart 2025, <https://www.bbc.com/turkce/articles/cyxd32dqkgdo>.

Gündem Belirleme Kuramı

“Gündem belirleme rolü” kavramı, ilk kez Maxwell McCombs ve Donald Shaw tarafından 1972 yılında yayımlanan bilimsel bir araştırma makalesinde tanımlanmıştır (Dingın, 2018; Yüksel ve Dingin, 2020; Yüksel vd., 2023). Gündem belirleme kuramı, medyanın haberleri seçme, önceliklendirme ve sunma biçiminin toplum üzerindeki etkilerini ele almaktadır (McCombs, 2004).

McCombs ve arkadaşları (1997, s. 703-717), tarafından 1997’de yayımlanan İspanyol seçmenler üzerine yapılan araştırmada, medya haberleri ve reklamların, seçmenlerin adaylara yönelik imajları üzerindeki tutum transferinde güçlü bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırmacılar, medya yalnızca hangi konuların önemli olduğunu belirlemekle kalmayıp insanların bu konular hakkında nasıl düşüneceklerini de etkileyebileceğini öne sürerek bu durumu “İkinci Aşama Gündem Belirleme” olarak adlandırmışlardır (Dingın, 2018; Yüksel ve Dingin, 2020; Yüksel ve diğerleri, 2023). Geleneksel ya da “birinci aşama” çalışmalarda, konuların önem derecelerinin medyadan kamu gündemine aktarımı ele alınırken, “ikinci aşama” çalışmalarda ise bu konulara eklenen sıfatlar ya da tutumların önemliliklerinin aktarımı varsayılmaktadır (Yüksel ve Dingin, 2021, s. 9). Geleneksel gündem belirleme, olayların veya konuların göreceli belirginlik derecelerine odaklanırken, ikinci aşama gündem belirleme araştırmaları medya ve kamu gündemlerindeki “niteliklerin” göreceli belirginlik derecelerini karşılaştırarak değerlendirir (McCombs, 2005, s. 547). Ayrıca, ikinci aşama gündem belirleme; çerçeveleme ve öne çıkarma kuramlarıyla da ilişkilidir. Bu yaklaşım, olay ve konuların belirli bir yönünün belirli bir bakış açısıyla ele alınarak sunulması ve böylece kamuoyunun nasıl düşüneceğine dair bir çerçeve oluşturulması fikrine dayanmaktadır (Dingın, 2018, s. 26-27; Yüksel ve Dingin, 2020, s. 259).

Çerçeveleme ve Öne çıkarma

Gregory Bateson (1972) tarafından ilk kez psikolojik bir terim olarak tanımlanan “çerçeve” kavramı, “belirli bir görüşe uygun mesajları dâhil edip diğerlerini dışarıda bırakarak gerçeklik algısını şekillendirme” olarak tanımlanmaktadır. Çerçeveler, bireylerin olayları ve bilgileri belirlemesine, algılamasına, teşhis etmesine ve adlandırmasına olanak tanıyan araçlar olarak görülmektedir (Goffman, 1974’ten akt. Kosicki, 1993, s. 112).

Bağımsız çalışma alanı olarak “Çerçeveleme Analizi”, haberlerde ele alınan konular ile bu konuların kamu tarafından algılanışı arasındaki ilişkiye yoğunlaşmaktadır (Semetko ve Valkenburg, 2000, s. 93-94). Gündem belirleme alanında çerçeveler üzerine kapsamlı çalışmaları ise ağırlıklı olarak Iyengar gerçekleştirmiştir. Iyengar’a (1991, s. 11) göre çerçeveleme, “bir değer yargısının sunumu veya problemlerin çözümünde yapılan incelikli değişiklikler” olarak tanımlanmaktadır. McCombs’a (2004, s. 87) göre ise çerçevelemenin, haber medyasında yer alan bir obje hakkında belirli niteliklerin seçilmesi ve bu niteliklerin önem sırasına göre sunulmasını içerir. Bu süreçte, haber hikâyeleri gönderenin niyetine göre düzenlenip kısaltılabilir. Bunun sonucunda çerçeveleme yapan kişiler, kamuoyunu ilgilendiren konular, bireyler veya diğer objeler hakkında düşünür ve konuşurken, bu unsurların niteliklerini belirli bir önem sırasına göre değerlendirme eğilimi gösterirler.

Çerçevelemeyle ilgili araştırmalarda çerçeveler; medya çerçevesi ve izleyici çerçevesi olmak üzere iki kategoride incelenmiştir. Medya çerçevelemesi üzerine yapılan çalışmalar, problemlerin nasıl sunulduğuna ve haberlerde nasıl aktarıldığına odaklanırken; izleyici çerçevelemesi üzerine araştırmalar ise bireylerin sorunlar ve olaylar karşısındaki algılarını, yorumlarını ve bu bilgileri nasıl işlediklerini incelemektedir (De Vreese vd., 2001, s. 107).

Çerçeveleme çalışmaları, kamuoyunun dikkatini istenen yöne çekmek amacıyla belirli özelliklerin seçilip belirli çağrışımlarla sunulmasını ele almaktadır. Bu bağlamda çerçeveleme, “tarafsızlık ve yanlılık” paradigmasına bir alternatif olarak, haber içeriklerinin yüzeysel analizinden ziyade daha derinlemesine incelenmesine ve gizli niyetlerin bir ölçüde açığa çıkarılmasına olanak tanıyan faydalı bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir (Tankard, 2001, s. 96).

Iyengar (1996, s. 61-62), çerçeveleme etkisinin medyanın haber sunumlarında iki farklı biçimde ortaya çıktığını belirtir: episodik (olaysal) ve tematik (konusal) haber yapısı. “Episodik haber yapısı”, meseleleri belirli olaylar üzerinden anlatır; örneğin, bir yerin bombalanması, yasadışı madde kullanımı veya evsiz bireylerin durumu gibi spesifik olaylara odaklanır. Buna karşılık, “tematik haber yapısı” ise olayları daha geniş bir bağlamda ve soyut bir şekilde ele alır. Örneğin, fakirlik üzerine tematik bir haber, fakirlik oranlarındaki güncel durumu veya fakirliğin en yoğun olduğu bölgelerle ilgili verileri

içerebilir. Iyengar, televizyon haberciliğinde episodik haber yapısına daha fazla yer verildiğini vurgulamaktadır.

İkinci kavram olan “öne çıkarma”, medyanın belirli konulara verdiği vurgunun artmasıyla, bu konuların belirginlik derecesini yükselten ve bireylerin hafızalarındaki ilgili bilgileri aktif hale getiren psikolojik bir süreç olarak tanımlanmaktadır (McCombs ve Bell, 1996, s. 106). Öne çıkarma, belirli bir konu veya sorunun diğerleri arasından sıyrılarak ön plana alınması ya da gündemde öncelikli hale getirilmesi anlamına gelir. Bu süreçte medya, siyasal yaşamın belirli yönlerine ağırlık kazandırarak kamuoyunun algısını şekillendirir. Örneğin, bireyler televizyon haberlerinden edindikleri izlenimler doğrultusunda ulusal güvenliğin ne kadar önemli bir konu olduğu konusunda bir yargıya varabilir ve bu konunun Başkan tarafından ne derece önemsendiğini kıyaslayarak değerlendirmelerde bulunabilirler (Yüksel, 2001, s. 107). Medya, bazı konularda yoğun haberler yaparak bu konuları önemli ve öncelikli hale getirmektedir. Bu durum, hükümetlerin, mevcut politikaların ve siyasal adayların hangi kriterlere göre değerlendirileceğini belirleme sürecini etkilemektedir. Böylece medyanın, değerlendirme ölçütlerini şekillendiren belirleyici rolü ortaya çıkmaktadır. Siyasal güç aktörlerine yönelik değerlendirme kriterlerini belirlemesi açısından medya, önemli bir etki gücüne sahiptir. Ayrıca medya, hangi siyasal yargıların ve tercihlerin öne çıkacağını, vurguladığı konular aracılığıyla yönlendirmektedir. Bu durum, medyanın hangi konuların kamuoyunun gündemine taşınacağını belirlemede en etkili araçlardan biri olarak görülmesini sağlar. Bu bağlamda, medyanın bir konuyu sunuş biçimi, izleyicilerin o konuya yakın siyasal lideri destekleme eğilimini etkileyebilmektedir (Yüksel, 2001, s. 107-108).

Gündem belirleme üzerine yapılan deneysel araştırmalarla tanınan Iyengar ve Kinder (1987, s. 114), ABD başkanlık seçimlerine yönelik çalışmasında, ilk kez “çerçeveleme ve öne çıkarma” unsurlarına yer vermiştir. Bilim insanlarına göre, medyanın bir konu hakkında yoğun şekilde haber yapıp diğer konuları göz ardı etmesi, politik hayatın bazı yönlerini önemli, diğer yönlerini ise önemsiz kılmak anlamına gelir. Örneğin, medyanın ulusal savunma hakkında sürekli haber yapması, bireylerin başkanlarını bu konuda nasıl değerlendirdiklerine bağlı olarak yargılarını şekillendirmelerine neden olabilir. ABD’de yapılan deneylerde, bazı konuların Cumhuriyetçi Parti’nin (örneğin suçlar) ve bazı konuların ise Demokrat Parti’nin (örneğin yolsuzluklar) alanına ait olarak algılanması,

medyanın bir konuyu öne çıkarmasının, bu konuyu temsil eden siyasi partiye yarar sağladığını göstermektedir. Örneğin, silahlanma yarışı üzerine odaklanan haberleri izleyen deneklerin, bu konuyu en önemli mesele olarak gördükleri ve bu doğrultuda Başkan Reagan'ın silah kontrolü konusundaki performansına büyük bir önem verdikleri, dolayısıyla başkanlık seçimlerinde Reagan'a oy verme olasılıklarının daha yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Deneylerde, bireysel algı süreçleri de incelenerek, medya gündeminin kamu gündemini belirlemekten daha fazlasını yaptığı ve medyanın bireylerin bir konuyu nasıl evrimleştireceklerini yönettiği görüşüne dayanan çerçeveleme ve öne çıkarma kavramlarının tanımlandığı ileri sürülmüştür (Yüksel, 2001, s. 47).

Araştırmanın Modeli ve Yöntemi

Araştırma modeli, çalışmanın sorularını bulmak ve varsayımlarını test etme amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmaktadır. Bu çalışmada çerçeveleme kuramı temel alınarak Türk medyasından köklü bir haber ajansı olan Anadolu Ajansı, Batı medyasından BBC Türkçe News haber sitelerinde 7 Ekim 2023 – 15 Ocak 2025 tarihleri arasında yayımlanan 200 haber içerik analizi ile incelenmiştir. İçerik analizi, ilk kez 1952'de yayımladığı kitabında Berelson tarafından, iletişimin belirgin içeriğini objektif, sistematik ve niceliksel bir şekilde tanımlayan bir araştırma tekniği olarak tanımlanmıştır (Dingil, 2014, s. 71). Merten'e göre ise içerik analizi, sosyal gerçeğin belirgin özelliklerinden yola çıkarak, içeriğin belirgin olmayan yönleri hakkında çıkarımlar yaparak sosyal gerçeği araştıran bir yöntemdir (Gökçe, 2006, s. 18).

Bu bağlamda, 7 Ekim 2023 – 15 Ocak 2025 tarihleri arasında yayımlanan 200 haber, İsrail-Filistin çatışmasını ele alması ve çerçeveleme kuramı için uygun olması dikkate alınarak seçilmiştir. Anadolu Ajansı ve BBC News Türkçe haber sitesindeki 100'er toplam 200 habere içerik analizi gerçekleştirdikten sonra aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. İsrail-Filistin savaşına dair haberler hangi çerçevelerle sunulmaktadır?
2. Haberlerde hangi unsurlar ön plana çıkarılmaktadır?

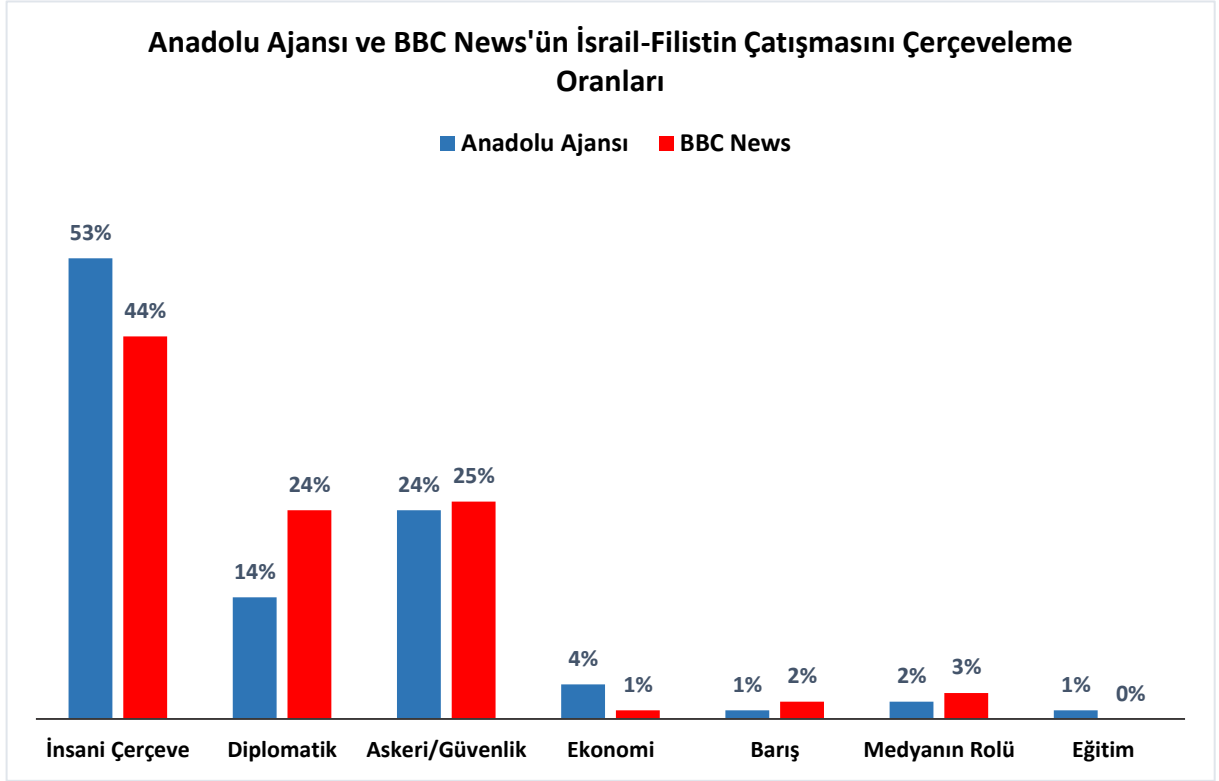
İçerik analizi haberler 7 çerçeve yönünden ele alınmıştır. Bu çerçeveler:

1. **İnsani Çerçeve:** İnsani çerçeve, çatışmalarda sivillerin mağduriyetini, insani krizleri ve yardım faaliyetlerini öne çıkaran bir haber sunumudur.

2. **Diplomatik Çerçeve:** Diplomatik çerçeve, devletlerin, uluslararası kuruluşların ve liderlerin çatışmalara yönelik tutumlarını, barış görüşmelerini ve resmî açıklamaları merkeze almaktadır.
3. **Askeri/Güvenlik Çerçevesi:** Askeri çerçeve, çatışmanın askeri operasyonlar, stratejik gelişmeler ve güvenlik politikaları üzerinden ele alınmasını içermektedir.
4. **Ekonomi Çerçevesi:** Ekonomi çerçevesi, çatışmaların ekonomik etkilerini, ticaret, enflasyon ve finansal krizlerle bağlantısını ele almaktadır.
5. **Barış Çerçevesi:** Barış çerçevesi, çatışmaların sona erdirilmesine yönelik diplomatik girişimleri, ateşkes anlaşmalarını ve barış süreçlerini öne çıkarmaktadır.
6. **Medyanın Rolü Çerçevesi:** Bu çerçeve, medyanın çatışmaları nasıl sunduğunu, propagandayı, dezenformasyonu ve haberciliğin tarafsızlık durumunu ele almaktadır.
7. **Eğitim Çerçevesi:** Eğitim çerçevesi, savaş ve krizlerin eğitim sistemine etkilerini, öğrencilerin ve öğretmenlerin karşılaştığı zorlukları ele almaktadır.

BULGULAR VE YORUM

Bu çalışmada, 7 Ekim 2023 ile 15 Ocak 2025 tarihleri arasında Anadolu Ajansı (AA) ve BBC Türkçe 'de yayımlanan 100'er haber toplam 200 haber incelenmiş ve haberlerin çerçeveleme biçimleri analiz edilmiştir. Bu bölümde, çerçeveleme yöntemiyle elde edilen bulgular ve bu yönde yapılan yorumlara yer verilmektedir. Her bölüm ile ilgili bulgular ve yorumlar alt başlıklar halinde yer almaktadır.

Grafik 1: BBC News ve Anadolu Ajansı'nın Haber Çerçeveleme Kullanımı Üzerine Değerlendirme

Grafikte, BBC News ve Anadolu Ajansı'nın İsrail-Filistin çatışmasına ilişkin haberlerinde hangi çerçeveleri ne oranda kullandığı karşılaştırmalı olarak gösterilmektedir. Genel olarak, her iki haber ajansının da insani çerçeveye en fazla yer verdiği görülmektedir. Bununla birlikte, diplomatik, askeri/güvenlik, ekonomik, barış, medyanın rolü ve eğitim çerçevelerinin kullanımında iki ajans arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Birkaç haberle örneklendirmek gerekirse: BBC Türkçe tarafından 18 Nisan 2024'te yayınlanan *"Hamas ve İsrail arasında neden halen ateşkes sağlanamadı?"* başlıklı bu tür bir haberin diplomasi çerçevesinde sunulması, kamuoyunun mevcut durum ve çözüm süreçlerine dair daha bilinçli bir anlayış geliştirmesini sağlayabilir. Aynı zamanda, çatışmanın devam etmesinin getirdiği insani kriz ve diplomatik engeller üzerine toplumsal baskıyı artırabilir. Anadolu Ajansı tarafından 5 Haziran 2024'te yayınlanan *"İsrail'in Gazze'deki saldırıları bölgeyi 'yaşama uygun olmayan bir ortama' dönüştürdü..."* başlıklı bu tür bir haberde ise haberin insani çerçevede sunulması, kamuoyunun bölgedeki çatışmaların insani boyutunu anlamasını sağlar. Yıkım, sağlık ve yaşam koşulları gibi faktörlere vurgu yapılarak, halkın çatışma sırasında yaşanan trajedilere yönelik empati ve

duyarlılığının artırılması hedeflenir. Ayrıca, insani krizler üzerinden yapılan bu sunum, uluslararası toplumun bu durumu daha fazla sorgulamasını ve çözüm arayışlarına odaklanmasını teşvik edebilir. Bu tür içerikler, çatışmalara karşı küresel bir duyarlılık oluşturmada etkili olabilir.

İnsani Çerçeve Kullanımı

Anadolu Ajansı haberlerinin %53'ünde, BBC News haberlerinin ise %44'ünde insani çerçeve ön plana çıkmıştır. Bu sonuç, Anadolu Ajansı'nın çatışmanın insani boyutuna BBC News'ten daha fazla vurgu yaptığını göstermektedir. Anadolu Ajansı'nın bu çerçeveyi daha fazla kullanması, Türkiye'nin Filistin politikasıyla uyumlu bir habercilik anlayışı izlediğini düşündürmektedir.

Diplomatik Çerçeve Kullanımı

BBC News haberlerinde %24, Anadolu Ajansı'nda ise %14 oranında diplomatik çerçeveye yer verilmiştir. BBC News'ün diplomatik çerçeveye daha fazla yer vermesi, uluslararası aktörlerin açıklamalarına ve diplomatik müzakerelere Batı medyasının daha fazla önem verdiğini göstermektedir. Anadolu Ajansı ise diplomatik sürece görece daha az yer vererek çatışmanın saha etkilerine ve insani yönüne odaklanmaktadır.

Askeri ve Güvenlik Çerçevesi Kullanımı

BC News haberlerinin %25'i, Anadolu Ajansı haberlerinin ise %24'ü askeri ve güvenlik çerçevesine odaklanmıştır. İki ajans arasındaki fark oldukça düşük olmakla birlikte, BBC News'in askeri gelişmelere biraz daha fazla yer vermesi, savaşın stratejik ve güvenlik boyutuna daha fazla vurgu yaptığını göstermektedir. Anadolu Ajansı da benzer şekilde askeri çerçeveyi öne çıkarmaktadır ancak genel habercilik eğilimi insani yönü daha baskın kılmaktadır.

Ekonomi Çerçevesi Kullanımı

Ekonomi çerçevesi Anadolu Ajansı haberlerinde %4 oranında yer alırken, BBC News ekonomi çerçevesine hiç yer vermemiştir (%0). Bu durum, Anadolu Ajansı'nın savaşın ekonomik etkilerini haberleştirme konusunda daha duyarlı olduğunu göstermektedir.

Bariş Çerçevesi Kullanımı

Bariş çerçevesi, BBC News'te %2, Anadolu Ajansı'nda ise %1 oranında kullanılmıştır. Bu oranlar, her iki ajansın da bariş süreçlerine düşük seviyede yer verdiğini göstermektedir. Bu durum bariş olasılığının düşük olması nedeninden kaynaklanabilir.

Medyanın Rolü Çerçevesi Kullanımı

Medyanın rolü çerçevesi, BBC News'te %3, Anadolu Ajansı'nda %2 oranında yer almıştır. BBC News, medya kuruluşlarının çatışmayı nasıl aktardığını ve haberciliğin rolünü Anadolu Ajansı'na kıyasla biraz daha fazla ele almıştır.

Eğitim Çerçevesi Kullanımı

Eğitim çerçevesi, Anadolu Ajansı'nda %1 oranında bulunurken, BBC News eğitim çerçevesine hiç yer vermemiştir (%0). Bu sonuç, Anadolu Ajansı'nın çatışmanın eğitim sistemine etkisini az da olsa haberleştirdiğini, BBC News'ün ise bu konuya hiç yer vermediğini göstermektedir.

SONUÇ

Bu çalışma, Anadolu Ajansı ve BBC News'ün İsrail-Filistin çatışmasını hangi çerçevelerle ele aldığını incelemiş ve iki ajansın haber sunumlarındaki farklılıkları ortaya koymuştur. Her iki ajansın da en çok insani çerçeveye yer verdiği görülmekle birlikte, Anadolu Ajansı %53 oranıyla BBC News'e kıyasla insani boyutu daha fazla ön plana çıkarmaktadır (%44). BBC News, %24 ile diplomatik çerçeveye daha fazla yer verirken, Anadolu Ajansı'nda bu oran %14 olarak tespit edilmiştir. Bu fark, BBC News'ün diplomatik süreçlere ve uluslararası aktörlerin açıklamalarına daha fazla vurgu yapmasıyla açıklanabilir. Buna karşın Anadolu Ajansı, haberlerinde çatışmanın sahadaki etkilerine ve insani kriz boyutuna daha fazla yer vermektedir.

Askeri ve güvenlik çerçevesi her iki ajans için de önemli bir yer tutmaktadır. BBC News'te bu oran %25, Anadolu Ajansı'nda ise %24'tür. BBC News askeri gelişmelere biraz daha fazla odaklanırken, Anadolu Ajansı ise savaşın insan üzerindeki etkilerini vurgulamaya öncelik tanımaktadır. Öne çıkan bir diğer önemli fark, ekonomi çerçevesinde görülmektedir. Anadolu Ajansı, %4 oranında ekonomi çerçevesine yer verirken, BBC News

bu çerçeveye hiç yer vermemiştir. Bu durum, Anadolu Ajansı'nın savaşın ekonomik yansımalarına dair daha fazla haber yapma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, eğitim çerçevesi de Anadolu Ajansı'nda %1 oranında yer alırken, BBC News'te tamamen ihmal edilmiştir (%0). Bu, Anadolu Ajansı'nın savaşın eğitim sistemine etkilerini de ele almayı tercih ettiğini gösterirken, BBC News'ün bu boyuta hiç yer vermediğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, iki ajansın habercilik yaklaşımları, editoryal politikaları ve bağlı oldukları ülkelerin dış politikaları doğrultusunda şekillenmektedir. BBC News, uluslararası diplomasi, güvenlik ve savaşın stratejik yönüne odaklanırken, Anadolu Ajansı çatışmanın insani, ekonomik ve toplumsal yönlerini daha fazla ön plana çıkarmaktadır. Bu farklılıklar, medya kuruluşlarının kendi ülkelerindeki siyasi atmosfer ve kamusal söylemler doğrultusunda haber çerçeveleme stratejileri geliştirdiğini göstermektedir.

Extended Abstract

Wars and conflicts have been among the most critical events shaping societies throughout human history. These conflicts have led to profound transformations, particularly in economic and social structures. From ancient civilizations to monarchies, from the Neolithic Age to the 21st century, wars have remained an unavoidable reality for humanity (Yeşildağ & Özkök, 2021, p. 88). One of the most recent and globally impactful conflicts is the ongoing Israeli-Palestinian conflict, which has resonated far beyond the Middle East (Daban, 2024, p. 1629). The war, which began on October 7, 2023, came to a temporary halt with the ceasefire agreement signed on January 15, 2025. A historical analysis reveals that the Israeli-Palestinian conflict has erupted into major confrontations in 1948, 1967, and 1973, leading to wars between Israeli Jews and Arabs (Semin, 2023, p. 92). In the present day, the hostilities that reignited on October 7, 2023, have escalated into an international crisis (BBC News Türkçe, 2025).

With advancements in information technologies, significant transformations have also occurred in the media landscape. News organizations that provide rapid and real-time information dissemination play a crucial role in informing the public about such conflicts. Developments in war zones, moments of conflict, and the devastating effects of wars reach broad audiences through news websites and social media platforms (Pazarbaşı & Turanlı, 2018, p. 90). Second-level agenda-setting research has demonstrated that framing and highlighting certain aspects of the news can influence public perception. By emphasizing specific narratives and key elements in conflict reporting, the media can shape the way audiences perceive events. Headlines and frames used in news stories are powerful tools in setting the public agenda. Framing theory provides a framework for analyzing how media outlets highlight particular aspects of news content (Erdem, 2022, p. 46). In this context, the Israeli-Palestinian conflict is a significant event framed differently by various media organizations. The conflict that began on October 7, 2023, has been widely covered in global news outlets, each presenting it through distinct narratives. War-related news published in Turkish and Western media reflects differing perspectives in presenting the same conflict. A review of the existing literature on the media representation of the Israeli-Palestinian conflict reveals a significant gap in studies focusing on the framing of news. One notable study

has examined how misinformation and propaganda were disseminated on social media during the Israeli-Palestinian war (Aydın, 2024). Another study has analyzed the biased approach of the British media toward the conflict by evaluating newspapers' perspectives on the war (Gökdemir, 2024).

Despite these various perspectives, there is a lack of studies specifically addressing how news outlets frame the war in their coverage. The Israeli-Palestinian conflict remains a major crisis in global politics, represented through different frames in media narratives. The primary objective of this study is to examine how Anadolu Agency (AA) and BBC Türkçe frame this conflict and what narratives they prioritize in their coverage. Accordingly, this research aims to analyze how Israeli-Palestinian war news is presented in both Turkish and Western media. The study seeks to answer the following research questions: "Through which frames is the Israeli-Palestinian conflict presented in the news? Which elements are highlighted in the news coverage?"

To answer these questions, the study will employ the framing method as an analytical tool. The sample will consist of 200 news articles published on Anadolu Agency (AA) and BBC Türkçe between October 7, 2023, and January 15, 2025. This research aims to analyze how these two media organizations frame the conflict and which narratives they emphasize. By comparing the news coverage in Turkish and Western media, this study contributes to understanding how the media shapes perceptions of war.

Keywords: Israeli-Palestinian conflict, Framing theory, Media study, Agenda setting teory, Content analysis

Çıkar Çatışması/Conflict of Interest

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir. /The authors declare that there is no conflict of interest.

Yazarların Katkıları/Author Contributions

Her iki yazarın da çalışmaya katkı oranı %50'dir. / The contribution rate of both authors to the study is 50%.

This work is licensed under **Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License** (CC BY-NC 4.0).

KAYNAKÇA

- Anadolu Ajansı. (T.Y.). Tarihçe. Anadolu Ajansı. Erişim Adresi: <https://www.Aa.Com.Tr/Tr/P/Tarihce>
- Anadolu Ajansı. (T.Y.). Yayın İlkeleri. Anadolu Ajansı. Erişim Adresi: <https://www.Aa.Com.Tr/Tr/P/Yayin-ilkeleri>
- Aral, E. (2019). Yeni Bir Haber Mecrası Olarak İnternet Gazeteciliği: Facebook Ve Twitter Kullanımları Üzerine Bir Araştırma. Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 5(2), 153-175.
- Arslan, H. (2020). Basın Bülteni Ve Duyurularında Etik Konusunun Örnek Olaylarla Eleştirel Olarak İrdelenmesi. Erciyes İletişim Dergisi, 7(1), 217-242. <https://doi.org/10.17680/Erciyesiletisim.627661>
- Arslan, H., & Topal, A. (2021). Sosyal Medya Haberciliğine Eleştirel Medya Okuryazarlığı Üzerinden Bakış: Elmalı Davası Örneği. G. D. Türk (Ed.), Sosyal Medya Okuryazarlığı. Nobel Yayıncılık.
- Aydın, A. F. (2024). Sosyal Medyada Propaganda Ve Algı Yönetimi: İsrail-Filistin Savaşı Örneği. Ombudsman Akademik, Özel Sayı 2, 65-99.
- Bateson, G. (1972). Steps To An Ecology Of Mind: Collected Essays In Anthropology, Psychiatry, Evolution, And Epistemology. Chicago: Chicago University Press.
- Bbc News Türkçe. (2025, Şubat 5). İngiltere, Bm'nin Filistin Kurumundan Hamas Saldırısına Yardım Eden Çalışanları Olduğu Gerekçesiyle Maddi Desteğini Çekti. Bbc Türkçe. <https://www.Bbc.Com/Turkce/Articles/Cq5d72y272po>
- Bbc. (T.Y.). Hakkımızda. Bbc Türkçe. Erişim Adresi: <https://www.Bbc.Co.Uk/Turkish/Aboutus.Shtml>
- Bengi, H. (2012). Tarihsel Süreç İçinde Anadolu Ajansı'nın Özgün Kurumsal Yapısı (1920-2011). Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, 50, 299-341. https://doi.org/10.1501/Tite_0000000360
- Daban, C. (2024). Çatışma Analizi Kapsamında İsrail-Filistin Sorunu: Taraflar, Talepler Ve Çözüm Analizi. Gaziantep University Journal Of Social Sciences, 23(4), 1625-1648. <https://doi.org/10.21547/Jss.1504330>
- Dalkıran, G. B. & Demir, Z. (2020). Haber Söyleminde Medya-Turizm İlişkisi: Pandemi Dönemi Bbc News Örneğinde Türkiye Haberleri. Tourism And Recreation, 2(Ek 1), 93-102.

- De Vreese, C. H., Peter, J. & Semetko, H. A. (2001). Framing Politics At The Launch Of The Euro: A Cross-National Comparative Study Of Frames In The News. *Political Communication*, 18(2), 107-112. <https://doi.org/10.1080/105846001750322934>
- Demir, Z. & Karal Temüroğlu, Ş. (2023). Savaş Haberciliğinde Kullanıcı Türevli İçeriğin Kullanımı Ve Karşılaşılan Etik Sorunlar. *The Turkish Online Journal Of Design, Art And Communication*, 13(4), 1192-1211. <https://doi.org/10.7456/Tojdac.1321532>
- Dingil, A. E. (2014). Türkiye’de Haber Sitelerinin Görsel Tasarım-Ergonomi Düzeyleri Ve Etkinliği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi).
- Dingil, A. E. (2018). Üçüncü Aşama Gündem Belirleme Araştırması: Sağlık Haberciliği Özelinde Medya Ve Kamuoyu Bağlantısı [Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Dingin, A. E. (2023). Yeni Medya Haberciliği. *Literatürk Academia*.
- Erdem, T. (2022). Çerçeveleme Kuramı Perspektifinden Uluslararası Basının Türk Ekonomisine Yaklaşımı: Al Jazeera Ve Bbc Örneği. 2(1), 43-37. *The Journal Of Communication And Social Studies*. [doi:10.29228/itamder.57814](https://doi.org/10.29228/itamder.57814)
- Gökçe, O. (2006). İçerik Analizi Kurumsal Ve Pratik Bilgiler. Ankara: Siyasal Kitabevi. S-18.
- Gökdemir, A. (2024, Eylül 12). İngiliz Medyasında İsrail-Filistin Savaşının Haberin Tarafgirliği Ekseninde Değerlendirilmesi. 225-261. *Mevzu: Sosyal Bilimler Dergisi*. [doi:10.56720/Mevzu.1478909](https://doi.org/10.56720/Mevzu.1478909)
- Haberler.Com. (2021, Haziran 10). Bbc Kimin, Hangi Ülkenin? Bbc Sahibi Kim? Bbc Hangi Ülkeye Aittir? Bbc Türkçe Televizyon Kanalı Var Mı? <https://www.haberler.com/Soguk-Haber/Bbc-Kimin-Hangi-Ulkenin-Bbc-Sahibi-Kim-Bbc-14192337-Haberi/>
- Işık, N. (2024). Kültürel Diplomasi Aracı Olarak Haber Çevirilerinin Rolü: Trt World İngilizce Ve Bbc Türkçe Servisi Örnekleri. (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çeviribilim Anabilim Dalı).
- Iyengar, S. & Kinder, D. (1987). *News That Matters*. Chicago: The University Of Chicago Press.
- Iyengar, S. (1991). *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*. Chicago: The University Of Chicago Press.
- Iyengar, S. (1996). Framing Responsibility For Political Issues. *Annals Of The American Academy Of Political And Social Science*, 546(1), 59-70.

- Kahraman, M. E., & Yavuz, V. (2019). İnternet Haber Sitelerinin Tasarım Departmanı Yapılanmaları Ve Sanat Yöntemi. 3(1), 124-141. Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Kosicki, G. M. (1993). Problems And Opportunities İn Agenda-Setting Research. Journal Of Communication, 47(2), 100-127.
- Mccombs, M. E. (2004). Setting The Agenda: The Mass Media And Public Opinion. Cambridge: Polity Press.
- Mccombs, M. E. (2005). A Look At Agenda-Setting: Past, Present And Future. Journalism Studies, 6(4), 543-557.
- Mccombs, M. E., & Bell, T. (1996). The Agenda-Setting Role Of Mass Communication. Journal Of Communication, An Integrated Approach To Communication Theory And Research. Editörler: Salwen, M.B. Ve Stacaks, D.W. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Mccombs, M. E., Llamas, J. P., Lopez Escobar, E. & Rey, F. (1997). Candidate Images İn Spanish Elections: Second-Level Agenda-Setting Effects. Journalism & Mass Communication Quarterly, 74(4), 703-717.
- Pazarbaşı, B., & Turanlı, E. (2018). Dijital Medyada Yer Alan Arakan Savaşı/Çatışma Fotoğraflarının Göstergebilimsel Analizi. 5(8), 88-109. Intermedia International E-Journal.
- Semetko, H. A. & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European Politics: A Content Analysis Of Press And Television News. Journal Of Communication, 50(2), 93-109.
- Semin, A. (2023). Orta Doğu'da Filistin-İsrail Sorununda Bölgesel Dengeler: Algılar, İş Birlikleri, Jeopolitik Ve İran Etkisi. 10(22), 90-108. Akademik Hassasiyetler. Doi: <https://doi.org/10.58884/Akademik-Hassasiyetler.1265223>
- Şahin, M., & Uçak, G. (2020). İnternet Gazeteciliğinde Kullanılan Kurumsal Haber Kaynaklarının Analizi: Bbc Türkçe Örneği. Yeni Medya, 2020(9), 18-39.
- Tankard, J. (2001). The Empirical Approach To The Study Of Media Framing. Framing Life. Reese, S.D.Gandy Jr, O.H. Ve Grant, A.E. London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Tokgöz, E. & Tanyıldız, N. İ. (2023). Gündem Belirleme Ve Çerçeveleme Teorileri Çerçevesinde Tass Ve Ukrinform Haber Ajanslarının Rusya-Ukrayna Savaşı İle İlgili Sunumlarının Analizi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25(1), 61-92. <https://doi.org/10.16953/Deusosbil.1238337>

- Yapar Gönenç, A. (2004). Anadolu Ajansının Türk Basın Tarihindeki Yeri Ve Önemi. (*Hakemli Dergi*), 83-92. Connectist-İstanbul University Journal Of Communication Sciences.
- Yeşildağ, B., & Özkök, F. (2021). Savaş Alanlarında Algılanan Hizmet Kalitesi, Destinasyon İmajı Ve Davranışsal Niyetler İlişkisi: Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Örneği. 2(2). Journal Of Global Tourism And Technology Research.
- Yılmaz, D. (2024). Türk Medyasında Hamas-İsrail Çatışması: Analiz Ve Değerlendirme. 9(20), 80-12. Trt Akademi. Doi: <https://doi.org/10.37679/Trta.1388643>
- Yüksel, E. & Dingin, A. E. (2020). Medya, Kamuoyu Ve Siyaset Gündeminde Köşe Kapmacası. Literatürk Academia.
- Yüksel, E. & Dingin, A. E. (2021). The Pictures in Our Heads Of Certain Diseases. The Agenda Setting Journal, 5(1), 8-30.
- Yüksel, E. (2001). Medyanın Gündem Belirleme Gücü. Konya: Çizgi.
- Yüksel, E., Koçak, A., Dingin, A. E. & Gökçek Karaca, N. (2023). Medyadan Zihnimize: Üçüncü Aşama Gündem Belirleme Türkiye Araştırması. Literatürk Academia.